

2024 GEÇİCİ VERGİ DÖNEMLERİNDE ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAMALARI SEMİNERİ

- Enflasyon Düzeltmesi Hazırlık Çalışmaları ve İşlem Adımları
- Stokların Düzeltilmesinde ve Satış Maliyetlerinin Tespitinde Özellikli Konular
- Avans Hesaplarının, Gelecek Dönemlere Ait Gelir ve Gider Hesaplarının Düzeltilmesinde Özellikli Konular
- Maddi Duran Varlık Düzeltmesi ve Amortisman Hesaplanmasında Özellikli Konular
- Öz Kaynak Kalemlerinin Düzeltilmesinde Özellikli Konular
- KKEG ve İstisna Kazançların Enflasyon Düzeltmesi Karşısındaki Durumu
- Geçmiş Yıl Zarar Mahsubunun Enflasyon Düzeltmesi Karşısındaki Durumu
- Düzeltme İşlemleri Sırasında Özellikle Dikkat Edilmesi Gereken Diğer Hususlar

Moderatör



Mustafa ÖNDER
Oda Sekreteri

Açış Konuşması



Turgut BAHADIR
Oda Başkanı

Konuşmacı



İrfan VURAL
YMM



10 Ağustos 2024 Cumartesi



14:00



**DSİ Genel Müdürlüğü
Konferans Salonu
Mustafa Kemal Mahallesi
Anadolu Bulvarı No: 9
Çankaya / ANKARA**

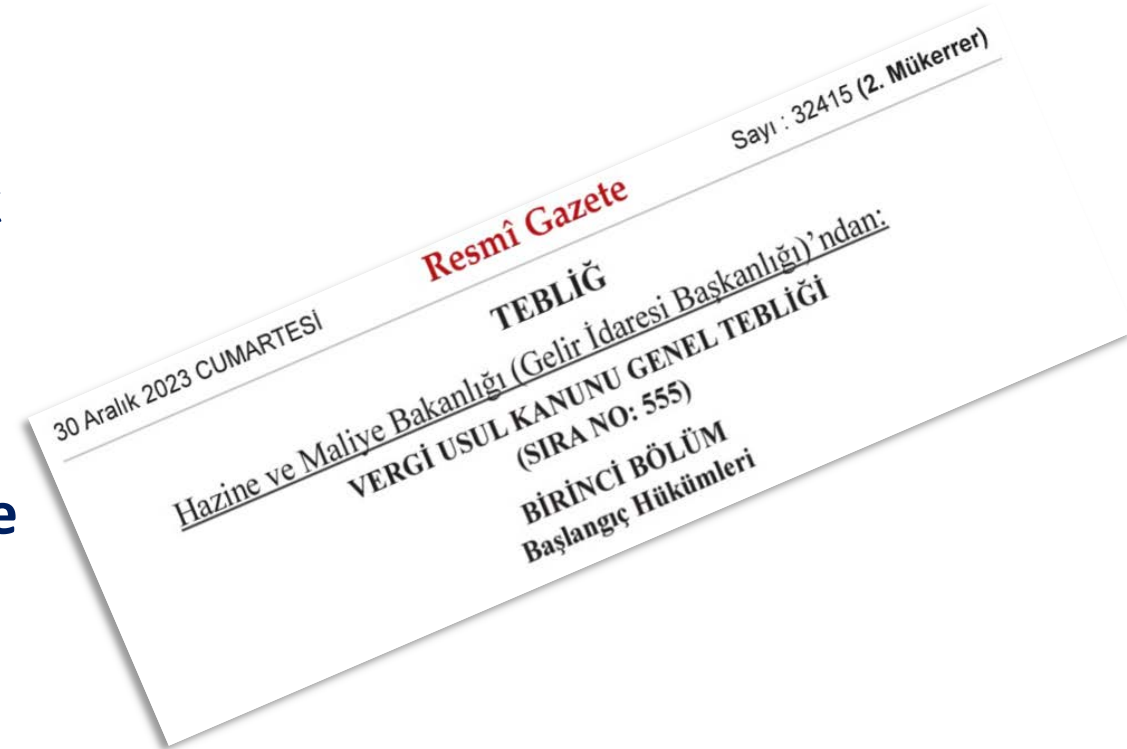


www.asmmmo.org.tr

2024 ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAMA ESASLARI

555 nolu VUK Genel Tebliği md 33

- 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançoların düzeltilmesine ilişkin esasların gösterilmiş olduğu Tebliğin üçüncü bölümü ile getirilen usul ve esaslar Tebliğin dördüncü bölümüne göre **2024 hesap dönemi ve sonrası yapılacak düzeltme işlemi için de geçerlidir.**
- Düzeltme işlemine ilişkin olarak söz konusu bölümden **farklılık arz eden hususlar Tebliğin dördüncü bölümünün ilerleyen maddelerinde gösterilmiştir.**



DÜZELTME FARKININ MUHASEBELEŐTİRİLMESİNDE (VE DOLAYISIYLA VERGİ MATRAHINA ETKİSİNDE) 2023 VE 2024+ FARKI



2023 DÖNEMİNDE

AKTİF HESAPLARA AİT DÜZELTME FARKI
(153, 252, 255, 260 ... VB)

XXX

698-ENFLASYON DÜZELTMESİ H.

XXX

698-ENFLASYON DÜZELTMESİ H.

XXX

PASİF HESAPLARA AİT DÜZELTME FARKI
(257, 340, 502, 540 ... VB)

XXX

2023 DÖNEMİNDE

698 HESAP BORÇ BAKİYESİ VERİYORSA

580-GEÇMİŞ YIL ZARARLARI

XXX

698-ENFLASYON DÜZELTMESİ H.

XXX

698 HESAP ALACAK BAKİYESİ VERİYORSA

698

XXX

570-GEÇMİŞ YIL KÂRLARI

XXX

2023 hesap döneminde düzeltme farkları geçmiş yıl kar/zararı olarak dikkate alındığı için, 2023 yılı gelir / kurumlar vergisi matrahına etkisi yoktur.

2024 ve izleyen yıllarda yapılan enflasyon düzeltmesi farkları ise döneme ait kar/zarar ile ve dolayısıyla vergi matrahı ile ilişkilendirilecektir.

2024 DÖNEMİNDE

AKTİF HESAPLARA AİT DÜZELTME FARKI
(153, 252, 255, 260 ... VB)

XXX

698-ENFLASYON DÜZELTMESİ H.

XXX

698-ENFLASYON DÜZELTMESİ H.

XXX

PASİF HESAPLARA AİT DÜZELTME FARKI
(257, 340, 502, 540 ... VB)

XXX

2024 DÖNEMİNDE

698 HESAP BORÇ BAKİYESİ VERİYORSA

658-ENFLASYON DÜZELTMESİ ZARARLARI

XXX

698-ENFLASYON DÜZELTMESİ H.

XXX

698 HESAP ALACAK BAKİYESİ VERİYORSA

698

XXX

648-ENFLASYON DÜZ. KÂRLARI

XXX

2-Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)

3-Genel Yönetim Giderleri (-)

FAALİYET KARI VEYA ZARARI

F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR

İştiraklerden Temettü Gelirleri

Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri

Faiz Gelirleri

Komisyon Gelirleri

Konusu Kalmayan Karşılıklar

Menkul Kıymet Satış Karları

Kambiyo Karları

Reeskont Faiz Gelirleri

Enflasyon Düzeltmesi Karları

Faaliyetlerle İlgili Diğer Olağan Gelir ve Karlar

G-DİĞER FAAL. OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)

Komisyon Giderleri (-)

Karşılık Giderleri (-)

Menkul Kıymet Satış Zararları (-)

Kambiyo Zararları (-)

Reeskont Faiz Giderleri (-)

Enflasyon Düzeltmesi Zararları

Diğer olağan Gider ve Zararlar (-)

H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)

1-Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)

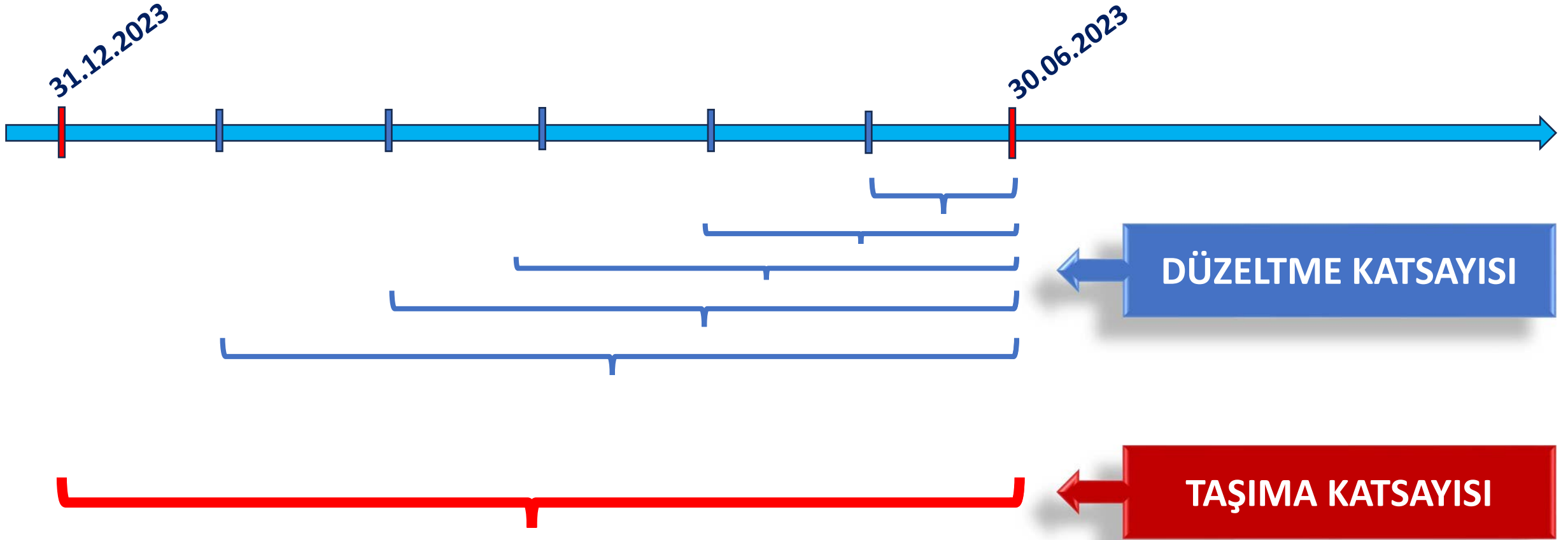
2-Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)

GELİR TABLOSU

648

658

TAŞIMA KATSAYISI / DÜZELTME KATSAYISI



2024 DÜZELTMESİNDE TAŞIMA KATSAYISI

- Düzeltme işlemine tabi tutulacak bilançoda yer alan iktisadi kıymetlerden bazılarının düzeltmeye esas tarihleri, düzeltme yapılmış bir tarihten öncesine gidebilir. Bu takdirde bu tür iktisadi kıymetler için yeniden düzeltmeye esas tarihe kadar inerek, uygun düzeltme katsayısını bulmaya gerek yoktur; düzeltme yapılan en son bilançoda, bu iktisadi kıymete ait değerlerin uygun bir katsayı ile çarpılması düzeltme işlemi için yeterlidir.
- Bu kapsamda, bilançodaki parasal ve parasal olmayan tutarların, taşıma katsayısı kullanılarak ilgili dönemin sonundaki yeni değerlerinin hesaplanmasına "**taşıma**" denilir ve hesaplama işlemi "**taşıma katsayısı**" kullanılarak yapılır.
- **Taşıma katsayısı**, mali tablonun ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin, bir önceki dönemin sonundaki (yıl içinde işe başlayanlarda işe başlanılan aya ilişkin) fiyat endeksinde (Yİ-ÜFE) bölünmesiyle elde edilen katsayıdır.
- **Parasal kıymetler için taşıma katsayısı bir olarak uygulanır.**

30.06.2024 bilançosu için:

1,19493

DÜZELTME KATSAYISI

- Düzeltme işlemine tabi tutulacak bilançoda yer alan **parasal olmayan kıymetlerden bazılarının düzeltmeye esas tarihleri, düzeltme yapılmış bir tarihten sonrasına gidebilir.**
- Bu takdirde bu tür iktisadi kıymetler için düzeltmeye esas tarihe kadar inmek, uygun düzeltme katsayısını bulmak ve düzeltmeye esas tutar ile düzeltme katsayısını çarparak düzeltme işlemini gerçekleştirmek gerekecektir.

2024 Enflasyon düzeltmesi adımları:

- ✓ Geçici vergi dönem sonu işlemlerinin yapılması.
- ✓ Bilançodaki parasal olmayan kıymetlerin tespit edilmesi.
- ✓ Tespit edilen parasal olmayan kıymetlerin düzeltmeye esas tutarlarının belirlenmesi.
- ✓ Düzeltmeye esas tarihlerin ve düzeltme/taşıma katsayılarının belirlenmesi.
- ✓ Düzeltilmiş tutarların hesaplanması ve enflasyon farklarının kayıtlara alınması.
- ✓ Parasal olmayan kıymetlerin düzeltilmiş değerleriyle, parasal kıymetlerin ise düzeltmeye tabi tutulmaksızın mali tabloda gösterilmesi.
- ✓ Dönem kar/zararının ve kurumlar vergisi matrahının tespit edilerek vergi karşılığı ayrılması.



HESAPLARIN DÜZELTİLMESİNDE ÖZELLİKLİ KONULAR

- 150
- 151
- 152
- 153
- 157

- 159
- 259
- 340
- 440

- 180
- 280
- 380
- 480

- 240
- 242
- 245

- 250
- 251
- 252
- 253
- 254
- 255
- 256
- 258
- 260
- ...

- 257
- 268

- 500
- 501
- 502
- 503
- 520
- 521
- 540
- 541
- 542
- 570
- 580

150, 151, 152, 153, 157 KODLU HESAPLAR

- Önceki dönem düzeltme farklarının durumu?
- Dönem içerisinde satılan stokların durumu?
- Dönem sonu düzeltme öncesi stok tutarının tespiti?
- İmalat işletmelerinde stok maliyetine aktarılması gereken amortismanların durumu?
- Toplulaştırılmış düzeltme katsayıları?
- ...?



Stoklar için toplulaştırılmış yöntemlere göre düzeltme katsayısı

**Basit ortalama
yöntemi**

**Hareketli ağırlıklı
ortalama
yöntemi**

“Basit Ortalama Yöntemi”

- **Mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin**, bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki fiyat endeksi toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanır.

$$\text{Dönem Ortalama Düzeltme Katsayısı} = \frac{\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE}}{(\text{Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE} + \text{Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici vergi döneminin}^1 \text{ sonundaki Yİ-ÜFE}) / 2}$$

30.06.2024 bilançosu için:
1,03421

“Hareketli ağırlıklı ortalama yöntemi”

$$\begin{array}{l} \text{Hareketli} \\ \text{Ağırlıklı} \\ \text{Ortalama} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{Enflasyon Düzeltmesine Tabi} \\ \text{Tutulmuş Dönem Başı Stoğun İlgili} \\ \text{Dönemin Sonuna Taşınmış Değeri} \end{array} + \frac{\begin{array}{l} \text{Dönem İçi Alış ve Giderlerin}^4 \\ \text{Enflasyon Düzeltmesine Tabi} \\ \text{Tutulmuş Değerleri} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{Dönem Başı Stok} \\ + \\ \text{Dönem İçi Alış ve Giderler}^5 \end{array}}$$

⁴ Dönem İçi Alış ve Stok Maliyetine Dâhil Edilmiş Olan Giderler

⁵ Dönem İçi Alış ve Stok Maliyetine Dâhil Edilmiş Olan Giderler

159, 259 / 340, 440 KODLU HESAPLAR

- D v z cinsinden iřtiraklerin durumu?
-  nceki döneme ait düzeltme farkları?
- Kapanan sipariřlere ait bakiye farklar?
- Alınan avanslara ait düzeltme farkları bakiyesinin kapatılması sırasında vergiden istisna gelir?
- ...?



180, 280 / 380, 480 KODLU HESAPLAR

- Önceki döneme ait düzeltme farkları?
- KKEG veya istisna olma durumu söz konusu mu?
- Döneme ait 180 hesapların hangi aşamada gider hesaplarına aktarılması gerektiği?
- ...?



240, 242, 245 KODLU HESAPLAR

- Hangi durumlarda düzeltmeye tabi tutulacağı?
- Zararına satış söz konusuysa?
- ...?



250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 258, 260 ...
KODLU HESAPLAR



REEL OLMAYAN FİNANSMAN MALİYETİ (ROFM)

- **Reel olmayan finansman maliyeti;** her türlü borçlanmada, borç tutarlarına (yabancı para üzerinden borçlanmalarda borcun alındığı tarihteki Türk Lirası karşılıklarına), borcun kullanıldığı döneme ait TEFE artış oranının uygulanması suretiyle hesaplanan tutarı ifade etmektedir.

2023 hesap dönemi sonuna ait bilanço üzerinde yapılacak düzeltme işleminde; bilançoda yer alan bazı parasal olmayan varlıkların içerisinde bulunan reel olmayan finansman maliyetlerinin, ilgili varlığın maliyet veya alış bedelinden düşülmesi sonucu bulunacak tutar düzeltmeye esas alınacaktır.

Reel olmayan finansman maliyeti ihtiva edebilecek parasal olmayan varlıklar

- Stoklar,
- Maddi duran varlıklar,
- Mali duran varlıklar,
- Özel tükenmeye tabi varlıklar.



ROFM Tespit Yöntemleri

1- “Borç Tutarının Esas Alınması”

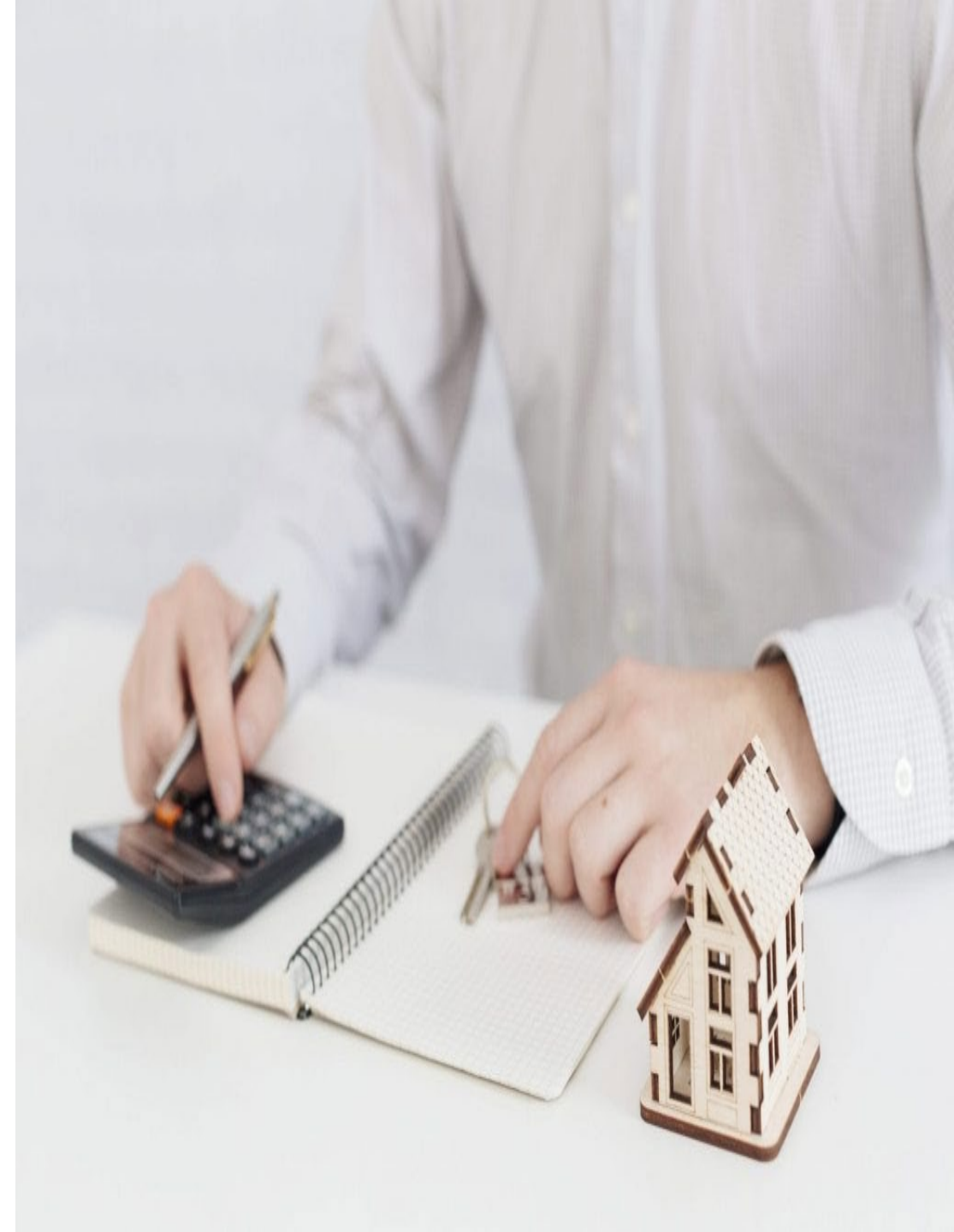
$$\text{ROFM} = \text{Borç Tutarı} \times \frac{\text{Borcun Kapatıldığı Aya Ait Yİ-ÜFE} - \text{Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE}}{\text{Borcun Alındığı Aya Ait Yİ-ÜFE}}$$

2- “Toplam Finansman Maliyetinin Esas Alınması”

$$\text{ROFM} = \text{Toplam Fin. Maliyeti} \times \frac{\text{İlgili Hesap Dönemine Ait Yİ-ÜFE Artış Oranı}}{\text{İlgili Hesap Dönemine Ait Ortalama Ticari Kredi Faiz Oranı}}$$

257, 268 KODLU HESAPLAR

- Düzeltmede hangi katsayının dikkate alınacağı?
- Dönem içerisinde ayrılan amortismanların durumu?
- Dönem amortismanının hesaplanması için öncelikle düzeltme yapılması gerekip gerekmediği?
- ...?



ÖNCE ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPILIP, SONRADAN AMORTİSMAN HESAPLANMASI HALİNDE İŞLEMLER:

AMORTİSMAN HARIÇ BİLANÇO ÇIKARILMASI

ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMİNİN YAPILMASI
(TAŞIMA KATSAYISI / DÜZELTME KATSAYISI)

AMORTİSMAN HESAPLARININ YAPILARAK
KAYITLARA ALINMASI

AMORTİSMAN AYRILMASINDAN SONRA YENİ
DEĞERLER ÜZERİNDEN TEKRAR BİLANÇO
ÇIKARILMASI

ÖNCE AMORTİSMAN HESAPLANIP, DAHA SONRA ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPILMASI HALİNDE İŞLEMLER:

AMORTİSMAN DAHİ TÜM DÖNEM SONU
İŞLEMLERİNİN YAPILARAK BİLANÇONUN
ÇIKARILMASI

ENFLASYON DÜZELTMESİ İŞLEMİNİN YAPILMASI
(TAŞIMA KATSAYISI / DÜZELTME KATSAYISI)

VARLIK DEĞERİ	100.000
BİRİKMİŞ AMORTİSMAN TUTARI	30.000
TAŞIMA KATSAYISI	1,20
AMORTİSMAN ORANI	Yüzde 10

ÖNCE DÜZELTME YAPILMASI HALİNDE:

VARLIK DEĞERİ (100.000 X 1,2)	120.000
BİRİKMİŞ AMORTİSMAN TUTARI (30.000 X 1,2)	36.000

25X DURAN VARLIK E.D.FARKI	20.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMAN E.D. FARKI		6.000
698 ENF.DÜZ.		14.000

648 Hesaba Aktarılacak Tutar (Gelir)	14.000
AMORTİSMAN GİDERİ TUTARI (120.000 x %10)	12.000

SONUÇ

GELİR ETKİSİ (648)	14.000
GİDER ETKİSİ (730/740/750/760/770)	- 12.000
TOPLAM ETKİ	2.000

ÖNCE AMORTİSMAN HESAPLANIP SONRA DÜZELTME YAPILMASI HALİNDE:

--	--	--	--

VARLIK DEĞERİ (100.000 X 1,2)	120.000
BİRİKMİŞ AMORTİSMAN TUTARI (40.000 X 1,2)	48.000

25X DURAN VARLIK E.D.FARKI	20.000	
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMAN E.D. FARKI		8.000
698 ENF.DÜZ.		12.000

SONUÇ

GELİR ETKİSİ (648)	12.000
GİDER ETKİSİ (730/740/750/760/770)	- 10.000
TOPLAM ETKİ	2.000

- «Amortismanlar ve itfa payları, **düzeltilmiş değerler** üzerinden hesaplanır.» (VUK mük.md. 298/A-6)

BU KAPSAMDA BAZI KAVRAMLAR VE AÇIKLAMALAR:

- 30.06.2024 tarihli bilançonun düzeltilmesi.
- «30.06.2024 tarihli birikmiş amortismanların düzeltilmesi.»

ÖZ SERMAYE KALEMLERİNDE ENFLASYON DÜZELTMESİ



DÜZELTMEMEYE TABİ TUTULACAK OLAN ÖZ SERMAYE KALEMLERİ

500

521

549*

502 / 503

525

570 /

520

540 / 541 / 542

580

BAZI ÖZELLİKLİ KONULAR

- Geçmiş dönemle ait zararların mahsubu?
- Yıllara sari inşaat işlerine ait düzeltme farkları?
- KKEG ve istisnalar?





Teşekkürler

İrfan VURAL

Yeminli Mali Müşavir

irfan.vural@bakis.com.tr

LinkedIn irfan.vural